

Visiedocument AI in het volwassenenonderwijs

1. Inleiding en context	2
2. Doel en gebruikskader	3
2.1. Doelgerichtheid.....	3
2.2. Het GO! AI-gebruikskader	4
3. Pedagogische toepassingen	6
3.1. Sleutelcompetenties ontwikkelen met AI.....	6
3.2. Differentiatie en personalisatie met AI.....	6
3.3. Didactische principes: balans tussen doel en technologie.....	7
4. Uitdagingen bij evalueren	9
4.1. Variatie en spreiding.....	9
4.2. Procesgerichte evaluaties als een oplossing.....	9
5. Ethische en juridische overwegingen	11
5.1. Gebruik AI-tools in het centrum.....	11
5.2. Privacy en databeheer	11
5.3. Bewustzijn van de milieu-impact	12

1. Inleiding en context

Artificiële intelligentie (AI) heeft zich ontwikkeld van een futuristisch concept tot een **disruptieve technologie** die zijn intrede doet in alle aspecten van het digitale leven. Vergelijkbaar met de opkomst van het internet is deze technologie niet louter een trend. AI werkt complementair aan menselijke intelligentie: het is een **versterking van de natuurlijke intellectuele capaciteiten**.

AI heeft een **impact** op het bredere maatschappelijke leven. Zo ondersteunt AI individuen bij levensvragen, bij het inzetten van taal, ... Intussen maakte AI zelfs zijn intrede op de werkvloer. AI kan dus gelinkt worden aan elke opleiding van het volwassenenonderwijs. Afstuderende cursisten op een **veilige en doelgerichte** manier leren omgaan met de technologie is daarom noodzakelijk.

Daarnaast stelt de technologie ons in staat om **het onderwijsproces te verrijken, te personaliseren en efficiënter te maken**. Hierbij is het van cruciaal belang dat we AI niet alleen opvatten als een tool zoals een rekenmachine, maar bovenal een vorm van **assistentie** die de **leerervaring van cursisten kan verbeteren, de leerwinst van de cursist kan verhogen** en de **rol van de leraar kan versterken**. Bovendien kan je AI ook op administratief en besluitvormend niveau inzetten.

In ons centrum streven we ernaar om AI op een **doelgerichte, pedagogisch verantwoorde en strategische** manier in te zetten. Onze visie, **in lijn met de visie van het GO!**, richt zich daarom op het vinden van een optimale balans tussen technologische innovatie en menselijke interactie, waarbij de focus ligt op de leerdoelen en waarbij technologie structurele uitdagingen in het leerproces helpt overwinnen.¹

De integratie van AI brengt niet alleen kansen, maar ook **uitdagingen** met zich mee. Het is essentieel om bewust om te gaan met aspecten zoals privacy, ethiek, de ecologische impact van AI én onbedoelde pedagogische effecten (zoals ontleren en gemakzucht). Deze visie biedt daarom naast concrete richtlijnen voor het gebruik van AI, ook een kader om de technologie kritisch te benaderen.

Een bijkomende uitdaging binnen de context van AI, en dan vooral in afstandsonderwijs, is het waarborgen van **kwalitatieve evaluaties**. AI-tools maken het eenvoudiger voor cursisten om snel antwoorden te genereren, wat de **betrouwbaarheid** van evaluatie kan ondermijnen. Het ontwikkelen van evaluatiemethoden die de werkelijke kennis en vaardigheden van de cursisten reflecteren, vereist een **herziening van traditionele beoordelingsvormen**. Dit kan onder andere door het integreren van procesgerichte evaluaties, waarbij niet enkel het eindresultaat maar ook het leerproces wordt beoordeeld. Daarnaast is **transparantie rond het gebruik** van AI door cursisten een belangrijke factor om de validiteit van evaluaties (en het leren) te waarborgen.

¹ *AI op school en in de klas. Surfen op de AI-golf met een pedagogische surfplank.* (2025). GO! PBD. <https://pro.g-o.be/download/GOPRO-1830562155-19524#anch-ceb-ai-op-school-en-in-de-klas-jouw-gids-voor-ai-in-het-secundair-onderwijs>,

2. Doel en gebruikskader

2.1. Doelgerichtheid

In het volwassenenonderwijs kunnen we artificiële intelligentie inzetten als ondersteunend hulpmiddel om de leerervaring te verrijken en de werkdruk voor de leraar te verlichten. AI is geen vervanging van de menselijke interactie of expertise, maar een aanvulling die helpt bij het realiseren van leerdoelen en het verbeteren van het leerproces. De focus ligt op het versterken van het leerproces van de cursist en niet uitsluitend op het eindproduct.

AI kan de **cursist ondersteunen** bij:

- het beter inzicht krijgen in complexe onderwerpen door gepersonaliseerde feedback en ondersteuning
- het zelfstandiger leren door AI-tools te gebruiken voor remediëring, oefening of verdieping,
- kritisch leren omgaan met digitale technologieën, een belangrijke vaardigheid in de huidige samenleving,
- het leerproces.

Na het afstuderen zullen **AI-vaardigheden** een cruciale rol spelen in het **professionele leven** van cursisten. Het vermogen om effectief met AI-tools te werken, data te interpreteren en kritisch te reflecteren op technologische oplossingen wordt steeds belangrijker in verschillende beroepssectoren. Door AI-vaardigheden tijdens hun studie te ontwikkelen, worden cursisten **beter voorbereid op de arbeidsmarkt** en kunnen ze beter inspelen op de eisen van een snel digitaliserende samenleving.

AI kan de **leerkracht ondersteunen** bij pedagogische taken zoals:

- het voorbereiden van lessen,
- het feedproces,
- het aanpassen van leermaterialen aan het niveau en de interesses van cursisten.

Naast deze toepassingen kan AI ook worden ingezet om **administratieve werkdruk** van leerkrachten en andere medewerkers te beperken en **de communicatie** te bevorderen:

- E-mailbeheer en communicatie: Leraren kunnen AI bijvoorbeeld gebruiken voor het automatisch genereren van routine-e-mails, zoals herinneringen aan cursisten over deadlines of lesroosters. Wel moet men transparant zijn over het feit dat een bericht AI-gegenereerd is (waarover meer in hoofdstuk 5).
- *Administratieve ondersteuning*: AI-systemen kunnen bijvoorbeeld worden ingezet voor het automatisch verwerken en organiseren van administratieve documenten zoals inschrijfformulieren en aanwezigheidslijsten, wat administratieve taken vermindert.

- *Data-analyse*: AI-tools kunnen bijvoorbeeld patronen identificeren in de studievoortgang van cursisten, waarmee leraren snel een overzicht krijgen en hun lessen of interventies gericht kunnen plannen. Let op: het is belangrijk dat de data die hiervoor gebruikt worden geanonimiseerd is (waarover meer in hoofdstuk 5).

2.2. Het GO! AI-gebruikskader

Om AI op een verantwoorde manier te integreren in het volwassenenonderwijs, is het belangrijk om duidelijke gebruiksniveaus en voorwaarden vast te stellen. Hiervoor laten we ons inspireren door het GO!-gebruikskader, zoals dat door de PBD GO! wordt aangereikt.² Dit kader kan worden geïntegreerd in het ICT-beleidsplan van het centrum.

Een basisregel is: **bested geen taken uit aan AI waar de lerende de onderliggende vaardigheden om de taak uit te voeren niet beheerst**. Anders ontstaat het gevaar van cognitieve luiheid en *quick fixes* waar de lerende te veel autonomie afgeeft en te afhankelijk wordt.

In elk scenario is transparantie over het gebruik van AI van groot belang. Reflectieopdrachten waarbij cursisten nadenken over de kwaliteit en betrouwbaarheid van AI-output, versterken hun digitale geletterdheid en kritische denkvaardigheden.

Door het gebruik van dit kader blijft AI een vorm van assistentie die cursisten ondersteunt in hun leerproces en leraren helpt om efficiënter te werken, zonder de kern van het onderwijs uit het oog te verliezen. De pictogrammen hieronder kan je gebruiken om het toegestane gebruik van AI aan te duiden voor een bepaalde opdracht.

² *AI op school en in de klas. Surfen op de AI-golf met een pedagogische surfplank.* (2025). GO! PBD. <https://pro.g-o.be/download/GOPRO-1830562155-19524#anch-ceb-ai-op-school-en-in-de-klas-jouw-gids-voor-ai-in-het-secundair-onderwijs>, 43.

	<p>Doel: Basisvaardigheden, zoals schrijf- en rekenvaardigheden, ontwikkelen zonder gebruik van AI.</p> <p>Voorwaarden: AI wordt niet ingezet voor taken die cursisten zelf cognitief moeten beheersen.</p> <p>Voorbeeldactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefeningen voor schrijfvaardigheid zonder gebruik van AI-tools. • Basisinformatie opzoeken zonder afhankelijkheid van AI. 	
<p>Beperkt gebruik van AI</p>		<p>Doel: AI gebruiken om informatie te structureren of voor inspiratie, niet voor het produceren van een eindproduct.</p> <p>Voorwaarden: Zelfstandige reflectie en controle op het resultaat blijven essentieel.</p> <p>Voorbeeldactiviteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Structuren van teksten of presentaties met ondersteuning van AI.
		<p>Doel: AI gebruiken om werk te verfijnen.</p> <p>Voorwaarden: Cursisten leveren ook de gebruikte AI-chats of gegenereerde output in voor evaluatie.</p> <p>Voorbeeldactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teksten laten redigeren door AI en de kwaliteit hiervan kritisch beoordelen. • Feedback vragen aan een AI-tool op een eerste versie van een presentatie.
		<p>Doel: AI gebruiken voor specifieke onderdelen van een opdracht.</p> <p>Voorwaarden: De leraar maakt duidelijke afspraken over welke delen van het werk AI-ondersteund mogen zijn. De cursist is transparant en verwijst correct.</p> <p>Voorbeeldactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • AI gebruiken voor brainstorm of het genereren van voorbeeldvragen. • Een tekst laten aanvullen door AI met referenties of voorbeelden.
	<p>Doel: AI volledig vrij inzetten binnen bepaalde opdrachten.</p> <p>Voorwaarden: Transparantie en reflectie zijn hierbij essentieel; cursisten geven aan hoe ze AI hebben gebruikt.</p> <p>Voorbeeldactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het genereren van een rapport met AI, gevolgd door een mondelinge toelichting. • Complexe data-analyse met behulp van AI-tools. 	

3. Pedagogische toepassingen

3.1. Sleutelcompetenties ontwikkelen met AI

Binnen het volwassenenonderwijs biedt AI een krachtige ondersteuning voor het ontwikkelen van sleutelcompetenties bij cursisten. Het gebruik van AI-tools stimuleert niet alleen digitale geletterdheid, maar ook kritisch denken en probleemoplossend vermogen.

- **Digitale geletterdheid:** Cursisten leren AI niet enkel gebruiken als hulpmiddel, maar ontwikkelen ook een bewustzijn over de mogelijkheden, beperkingen en ethische aspecten (dataveiligheid en privacy) van deze technologie.

Praktijkvoorbeeld: Tijdens een cursus E-verkoop analyseren cursisten klantfeedback met behulp van AI-tools, waarbij ze tegelijkertijd reflecteren op privacy, ethische overwegingen en de betrouwbaarheid van AI-gegenereerde resultaten.

- **Kritisch denken:** Cursisten uitdagen om de gegenereerde informatie te beoordelen en te verbeteren door AI-tools in te zetten als partner in het leerproces. Dit helpt hen de betrouwbaarheid van bronnen te evalueren en leert hen complexe problemen analytisch te benaderen.

Praktijkvoorbeeld: Cursisten gebruiken een AI-chatbot om argumenten te genereren voor een debat. Vervolgens evalueren ze de kwaliteit van de argumenten en formuleren ze verbeteringen.

- **Probleemoplossend vermogen:** AI gebruiken om cursisten te ondersteunen bij het ontwikkelen van innovatieve oplossingen voor complexe uitdagingen. Cursisten aanmoedigen om creatief en strategisch te denken door AI-modellen in te schakelen.

Praktijkvoorbeeld: Tijdens een les 'projectmanagement' gebruiken cursisten een AI-tool om mogelijke oplossingen voor een praktijkprobleem te genereren, die ze vervolgens verder uitwerken en evalueren.

3.2. Differentiatie en personalisatie met AI

AI biedt mogelijkheden om lessen en opdrachten af te stemmen op de individuele noden van cursisten. Dit maakt het mogelijk om meer maatwerk te leveren en zowel sterke als zwakkere cursisten optimaal te ondersteunen.

- **Gepersonaliseerd leren:** AI-tools kunnen inhoud aanpassen aan het niveau en de leerstijl van de cursist.

Praktijkvoorbeeld: Bij een taaltraining genereert een AI-tool aangepaste lees- en schrijf oefeningen op basis van de vaardigheden van de cursist.

- **Gerichte remediëring:** AI kan worden ingezet om specifieke leerproblemen te detecteren en aan te pakken. Door data-analyse en adaptieve technologie kunnen cursisten extra ondersteuning krijgen bij onderwerpen waar ze moeite mee hebben.

Praktijkvoorbeeld: Tijdens een les wiskunde gebruikt de leraar een AI-gebaseerde tutor om zwakke punten van cursisten in real-time te identificeren en extra oefeningen aan te bieden.

- **Differentiatie in groepsopdrachten:** AI kan groepswork ondersteunen door rollen te verdelen en inhoud te personaliseren, zodat elke cursist op zijn of haar niveau kan bijdragen aan het eindproduct.

Praktijkvoorbeeld: In een project over duurzaamheid ondersteunt AI een groep cursisten door onderzoeksdata te verzamelen en te structureren, waarbij elke cursist specifieke data beoordeelt op basis van hun leerdoelen.

- **AI als ‘inclusieve buur’ met kennis van wiskunde en technologie**

AI-chatbots hebben niet alleen een ondersteunende functie in het onderwijs, maar zorgen er ook voor dat iedereen toegang heeft tot een digitale ‘buur’ die uitgebreide kennis heeft van wiskunde, technologie en andere vakgebieden. Dit verlaagt de drempel voor mensen om hulp te zoeken en te leren, ongeacht hun achtergrond of opleidingsniveau.

AI creëert zo een inclusievere context waarin iedereen gelijke kansen heeft om te groeien. Een chatbot kan bijvoorbeeld moeilijke concepten op een eenvoudige manier uitleggen, of complexe problemen vertalen naar haalbare stappen. Dankzij AI krijgt iedereen de kans om toegang te hebben tot hoogwaardige begeleiding, wat ervoor zorgt dat leerbarrières verkleinen. Voldoende oefening en incubatietijd zijn wel nodig omdat AI soms sneller vooruitloopt dan ons natuurlijke leerproces. Het blijft dus essentieel is om ruimte te creëren waarin diepgaand begrip kan ontstaan.

3.3. Didactische principes: balans tussen doel en technologie

AI kan pas effectief bijdragen aan het leerproces als het wordt ingezet met een duidelijke pedagogische meerwaarde. Het criterium moet hier zijn: **het boeken van leerwinst**. Leraren spelen hierin een cruciale rol, waarbij zij bepalen wanneer en hoe AI-tools worden gebruikt. Het credo blijft: “*eerst het doel, dan de tool*”³

- **Doelgericht gebruik van AI:** AI inzetten als het een duidelijke meerwaarde biedt voor de leerervaring van de cursist. Dit kan variëren van het automatiseren van routinetaken tot het ondersteunen van complexe leerprocessen.

Praktijkvoorbeeld: Een AI-tool inzetten om complexe datasets te analyseren, maar de interpretatie en presentatie van de resultaten blijft bij de cursisten.

- **Begeleiding en kritische reflectie:** De leraar begeleidt cursisten in het gebruik van AI en moedigt hen aan om kritisch te reflecteren op de gegenereerde output. Zo blijft de focus liggen op het ontwikkelen van zelfstandige denk- en leervaardigheden.

³ *AI op school en in de klas. Surfen op de AI-golf met een pedagogische surfplank.* (2025). GO! PBD. <https://pro.g-o.be/download/GOPRO-1830562155-19524#anch-ceb-ai-op-school-en-in-de-klas-jouw-gids-voor-ai-in-het-secundair-onderwijs>, 11.

Praktijkvoorbeeld: Een leraar laat cursisten AI-gegenereerde teksten verbeteren op structuur en taalgebruik, zodat ze leren waar AI tekortschiet.

- **Balans tussen technologie en menselijk contact:** Hoewel AI repetitieve en tijdrovende taken kan verlichten, blijft persoonlijke interactie tussen leraar en cursist essentieel. De menselijke factor geeft richting aan het leerproces en waarborgt de ontwikkeling van sociale en emotionele vaardigheden.

Praktijkvoorbeeld: AI gebruiken voor basisfeedback op schriftelijke opdrachten, maar de leraar voorziet diepgaandere feedback tijdens een persoonlijk gesprek.

Door deze principes te integreren, kunnen leraren AI-tools effectief inzetten als ondersteuning in het leerproces, met behoud van de kernwaarden van het volwassenenonderwijs.

4. Uitdagingen bij evalueren

4.1. Variatie en spreiding

Evaluatiefraude is niet nieuw. Door de evolutie van AI is het steeds moeilijker om te checken of een opdracht zelfstandig is gemaakt of met hulp van AI. Cursisten kunnen eenvoudig AI-tools inzetten om antwoorden te genereren, zonder dat dit een nauwkeurige weergave is van hun eigen kennis en vaardigheden.

De opkomst van artificiële intelligentie (AI) en de toenemende populariteit van afstandsonderwijs hebben de manier van evalueren fundamenteel veranderd.

Door cursisten **verschillende evaluatiemomenten en gevarieerde evaluatievormen** aan te bieden krijg je als docent een beter beeld van de competenties die door de cursist zijn verworven.

Om de validiteit van evaluaties te garanderen, is het belangrijk duidelijke richtlijnen te geven over wanneer en hoe je AI mag inzetten. **Transparantie** blijft essentieel: cursisten verplichten om te vermelden welke tools ze hebben gebruikt en hoe deze hun werk hebben beïnvloed.⁴

Praktijkvoorbeeld: Bij het schrijven van een verslag voor het vak Organisatie en Samenwerking mogen cursisten een AI-tool gebruiken voor het structureren van hun teksten en het controleren van spelling, maar ze moeten expliciet in hun verslag vermelden hoe AI is ingezet—bijvoorbeeld welke prompts zijn gebruikt en hoe de AI-suggesties hun eigen redactieproces en inzichten hebben beïnvloed.

Daarnaast is het belangrijk om cursisten te trainen in het verantwoord gebruik van AI, zodat zij leren hoe technologie kan ondersteunen zonder hun eigen leerproces te ondermijnen.

Bij (vermoeden van) **AI-fraude** worden de centrumregels rond fraude, zoals bepaald in het centrumreglement, gevolgd. Kritische vragen die een centrum zich kan stellen bij hun fraudereglement zijn:

- Wat als de cursist de richtlijnen van het gebruikskader niet volgt?
- Wat als de cursist onvoldoende transparant is in de gebruikte AI-tools?
- Wat als een leerkracht geen richtlijnen gaf, maar toch een vermoeden heeft van AI-fraude?

Mogelijks is een **uitbreiding** van het fraudereglement aan de orde: als er een vermoeden is van fraude met AI zou de centrumdirecteur gemachtigd moeten zijn om een tweede evaluatie live op school te eisen. **Het blijft cruciaal om een gebruikskader in te stellen op centrumniveau, waartegen fraude kan afgemeten worden.**

4.2. Procesgerichte evaluaties als een oplossing

⁴ Lees hier meer over het verwijzen naar ChatGPT: <https://www.scribbr.nl/ai-tools-gebruiken/chatgpt-citeren/>

Traditionele evaluaties, zoals testen, examens en opdrachten, zijn in een niet-gecontroleerde context kwetsbaar voor oneigenlijk gebruik van technologie, zoals AI-tools, of zelfs fraude. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, is, naast verschillende evaluatiemomenten en gevarieerde evaluatievormen, een focus op procesgerichte evaluaties cruciaal.

Procesgerichte evaluaties bieden een effectieve aanpak om deze uitdagingen aan te pakken. Door de nadruk te leggen op het leerproces in plaats van alleen het eindresultaat, krijg je een completer en betrouwbaarder beeld van de prestaties van cursisten te krijgen. Dit is met name belangrijk in afstandstaken en afstandsonderwijs, waar het proces vaak minder zichtbaar is.

Inzicht in het leerproces: Door cursisten te vragen hun stappen te documenteren, krijgen leraren een beter beeld van hoe zij tot een oplossing komen, inclusief het gebruik van AI-tools. Concrete manieren om dit te doen zijn:

- *Reflectielogboek:* Cursisten noteren tussentijdse stappen, vragen en AI-interacties die tot hun eindresultaat leiden.
- *Schermafbeeldingen of screenshots:* Cursisten leveren visueel bewijs van hun gebruik van AI-tools.
- *Prompt-archief:* Cursisten documenteren en delen de precieze prompts die ze gebruiken.
- *Tussentijdse feedbacksessies/checkpoints:* Leerkrachten bespreken samen met cursisten hoe AI hen helpt bij specifieke stappen.
- *Portfolio-inlevering:* Cursisten presenteren hun stappenplan inclusief alle interacties met AI en reflecteren expliciet op de invloed daarvan op hun leerproces.

Authenticiteit bevorderen: Het moeilijker maken om met AI of externe hulp resultaten te manipuleren, omdat de nadruk ligt op de voortgang en keuzes die tijdens het proces worden gemaakt.

- *Mondelinge verdediging:* cursisten lichten persoonlijk toe hoe en waarom ze bepaalde keuzes gemaakt hebben, inclusief hoe ze AI ingezet hebben.
- *Procesportfolio:* nadruk leggen op regelmatige tussentijdse inlevermomenten waarin stappen en keuzes transparant worden gedocumenteerd en niet enkel het eindresultaat.
- *Peer-feedbacksessies:* cursisten presenteren hun aanpak tussentijds aan medecursisten, waardoor manipulatie achteraf minder eenvoudig is.
- *Persoonlijke reflecties:* vragen om persoonlijke inzichten en uitdagingen expliciet te verwoorden en te koppelen aan specifieke stappen in het leerproces.
- *Variatie in opdrachten:* gebruik opdrachten die sterk aansluiten bij persoonlijke ervaringen of contexten, waardoor AI-gegenereerde antwoorden makkelijker herkenbaar zijn.

Actieve betrokkenheid van cursisten: Procesgerichte evaluaties stimuleren cursisten om meer eigenaarschap te nemen over hun leerproces, wat een positief effect heeft op hun motivatie en betrokkenheid.

Waar alternatieve evaluatievormen moeilijk te organiseren of ontoereikend zijn, wordt best de traditionele eindevaluatie in gecontroleerde omgeving gebruikt.

5. Ethische en juridische overwegingen

5.1. Gebruik AI-tools in het centrum

Vanaf september 2025 verwacht de [EU \(EU AI Act\)](#) dat scholen een beheeraanpak uitgewerkt hebben om met de risico's van AI om te gaan. Het is in de eerste plaats belangrijk dat we als centrum **een zicht hebben op de AI-toepassingen** die onze leerkrachten en cursisten gebruiken. Daarnaast bepalen we het risiconiveau van de toepassingen. Deze risico-analyse valt in principe onder het ICT-beleidsplan.⁵

De creatie en gebruik van een **app-wheel** is aangeraden om transparantie rond het gebruik van tools te verhogen (zowel voor leerkrachten als voor cursisten).

Op het gebruik van sommige AI-tools staat een **minimumleeftijd**. Aangezien dit onderhevig is aan verandering en aangezien het VWO een steeds grotere groep jonge cursisten aantrekt, is het belangrijk dat men hier een actueel zicht op heeft.

Artikel 4 van de EU AI Act verplicht organisaties die AI gebruiken om maatregelen te nemen die zorgen voor een **'toereikend niveau' van AI-geletterdheid van hun personeel**. Waar nodig voorziet het centrum in **professionalisering**.

5.2. Privacy en databeheer

Het gebruik van AI-tools in het volwassenenonderwijs biedt kansen, maar brengt ook **belangrijke verantwoordelijkheden** met zich mee, ook op het gebied van privacy en databeheer. Leraren en cursisten moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens veilig worden verwerkt en dat deze niet onbedoeld worden blootgesteld aan risico's.

AI-tools, zoals chatbots, leermodules of evaluatiesoftware, functioneren op basis van grote hoeveelheden data. Deze data kunnen persoonsgegevens bevatten, zoals namen, prestaties, of interacties van cursisten. Nieuwe gegevens worden gebruikt om het model te trainen.

Er bestaat een **risico** dat persoonsgegevens worden opgeslagen, geanalyseerd of zelfs gedeeld met derden zonder expliciete toestemming. Dit kan leiden tot schending van de privacy en datalekken. Daarnaast biedt AI de ondersteunende diensten binnen ons centrum waardevolle mogelijkheden om efficiëntie te verhogen en creativiteit te stimuleren. Het is echter essentieel om ook bij het gebruik van AI voor deze doeleinden rekening te houden met de gevoeligheid rondom privacy en GDPR.

We delen dus nooit (persoons)-gegevens, punten of andere vertrouwelijke informatie van cursisten (of leerkrachten) met een AI chatbot!

⁵ *AI op school en in de klas. Surfen op de AI-golf met een pedagogische surfplank.* (2025). GO! PBD. <https://pro.g-o.be/download/GOPRO-1830562155-19524#anch-ceb-ai-op-school-en-in-de-klas-jouw-gids-voor-ai-in-het-secundair-onderwijs>, 38 – 42.

Sommige **gelicentieerde** AI-tools gebruiken de ingevoerde data niet om hun model te trainen (vb. Microsoft Copilot). Dit is veiliger op het vlak van privacy. Het is belangrijk om dit na te gaan voor de verschillende tools die worden gebruikt. Hier benadrukken we nogmaals het belang van een app-wheel waarin je als centrum aangeeft welke AI-tools veilig gebruikt kunnen worden.

AI kan een nuttige inspiratiebron zijn en ondersteuning bieden bij het verbeteren of nakijken van teksten. Het mag echter nooit de bedoeling zijn om AI-gegenereerde teksten rechtstreeks door te sturen naar collega's of cursisten. Alle gegenereerde inhoud moet zorgvuldig worden nagekeken en waar nodig aangepast, om te garanderen dat de informatie correct, passend en afgestemd is op onze professionele standaarden. Door bewust en kritisch gebruik te maken van AI, kunnen diensten bijdragen aan een efficiëntere en effectievere werking van ons centrum, terwijl we tegelijkertijd onze verantwoordelijkheid nemen op het gebied van privacy en kwaliteit.

Algemeen geldt: elke gebruiker van AI behoudt het eigenaarschap van het eindproduct en draagt daar bijgevolg ook de verantwoordelijkheid voor.

5.3. Bewustzijn van de milieu-impact

Het toenemende gebruik van AI-technologieën heeft niet alleen invloed op onderwijs en innovatie, maar ook op het **milieu**. Hoewel er signalen zijn dat ze zuiniger worden, vereisen AI-systemen aanzienlijke computercapaciteit en energieverbruik, wat bijdraagt aan de ecologische voetafdruk. Als leraar en cursist ben je je hier best bewust van.⁶ We streven ook na om die attitude te laten doorwerken in ons centrum.

Het is omwille van deze overweging enkel verantwoord om AI in te zetten in het leerproces, wanneer het gebruik **gekaderd is in een pedagogisch proces** én wanneer het leidt tot **leerwinst**. Ook hier weer is het belangrijk dat we gebruik van AI goed kaderen in het centrum.

⁶ Zie Mark Willems, *Milieubewust prompten: Minder is meer*, <https://www.linkedin.com/pulse/milieubewust-prompten-minder-meer-mark-willems-vw5he/?trackingId=8ctrwbrNEnXGq6TMaq3jMQ%3D%3D>